

Урок мовленнєвого розвитку
***Тема, основна думка тексту,
мікротема, тематичне речення.
План тексту. Будова тексту***

Пригадайте!

- Що таке текст?
- Яка будова тексту?
- Які типи текстів знаєте?

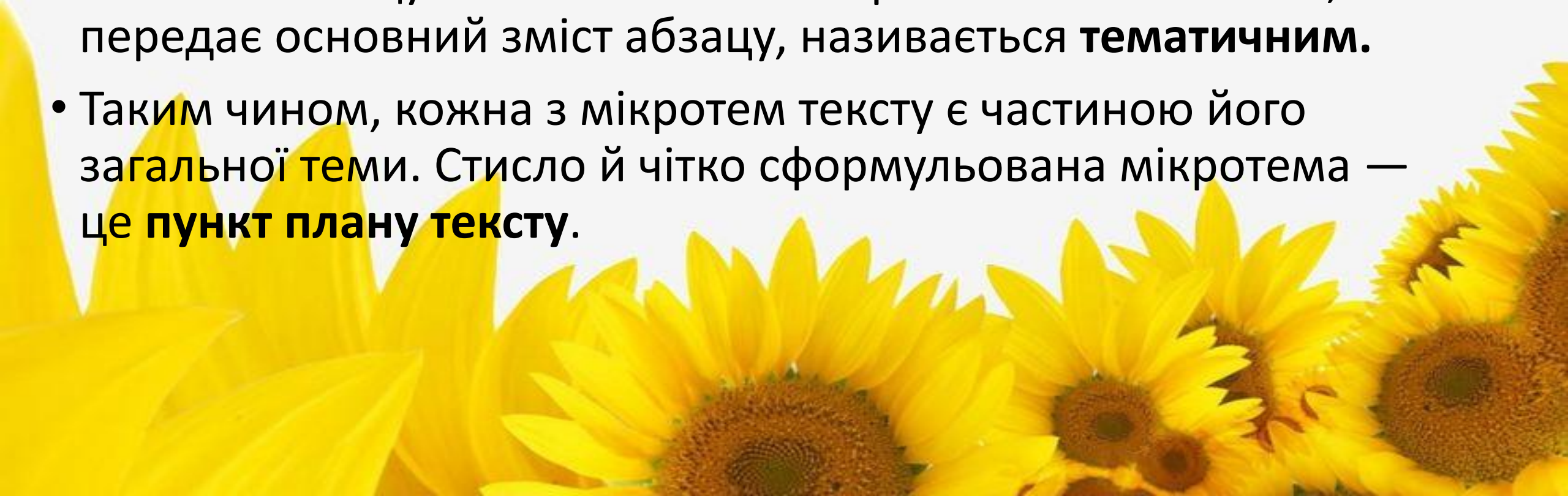
Запам'ятайте!

- **Тема тексту** — це те, про що (або про кого) в ньому йдеться.
- **Головна думка тексту** — те, заради чого створено текст, те, до чого він закликає, що схвалює, що заперечує, від чого застерігає, тобто висновок, який впливає зі сказаного або написаного.

Запам'ятайте!

- Кожен текст складається з кількох змістових частин, кожен з яких утворено з кількох речень. Така змістова частина тексту становить абзац (**мікротема**).
- Речення абзацу за своїм змістом нерівнозначні. Те з них, яке передає основний зміст абзацу, називається **тематичним**.
- Таким чином, кожна з мікротем тексту є частиною його загальної теми. Стисло й чітко сформульована мікротема — це **пункт плану тексту**.

Завдання. Прочитайте.

Іду вчора центром розпеченого кам'яного міста. Аж раптом зі скверу як обвіє мене лагідний польовий вітер! При самому тротуарі, у всій своїй сонячній красі підняв угору золоту голову один-однісінький соняшник!

— Де ти тут узявся? — сварю його, дурненького.

— Як де? Виріс!

— Та ж тут місто. Тобі тут шию будь-хто може скрутити.

— А хіба ми вибираємо, де рости? Навесні тут жінка продавала насіння і трохи розсипала. То птахи все видзьобали, а мене під камінчиком не знайшли, і так я знайшовся.

Назавтра йду — стоїть мій соняшник, зеленіє, золотіє. І так на душі стало радісно.

Доберіть до тексту заголовки. Визначте тему тексту та його головну думку. Виділіть зачин (початок) тексту і його кінцівку. Доведіть, що в тексті поєднано монолог і діалог.

Прочитайте. Визначте стиль кожного висловлювання.

1. Соняшник — рослина з родини складноцвітих, основна олійна культура в Україні. Батьківщина соняшнику — південна частина Північної Америки.

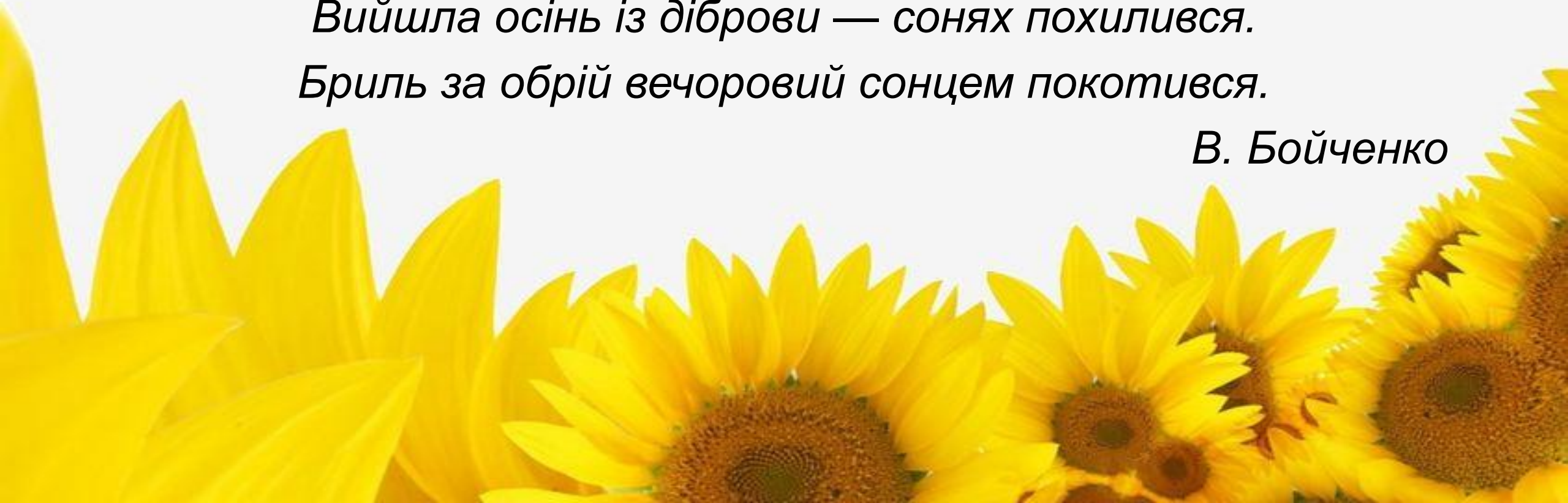
У Європу насіння рослини привезли іспанці в XVI ст. Тоді в неї були дрібні численні кошики суцвіття, дрібне насіння, і вирощували її як декоративну. У результаті відбору було виведено врожайні сорти соняшнику — одностеблові, з великими насінинами в крупних кошиках і з високим вмістом олії в насінинах.

З енциклопедії природознавства

Прочитайте. Визначте стиль кожного висловлювання.

*2. Сонях виріс на осонні вільно і розлого.
Одягнув чубатий сонях бриля золотого.
Вийшла осінь із діброви — сонях похилився.
Бриль за обрій вечоровий сонцем покотився.*

В. Бойченко

Прочитайте. Визначте стиль кожного висловлювання.

3. Соняшник — один із символів України. Який же він гарний на тлі ясно-блакитного неба поряд із золотом пшениць! Яка розкішна золота його голова, що не стомлюється радісно кивати сонечку з ранку до вечора! Соняшник — уособлення нестримного потягу українців до сонячного світла й тепла.

З журналу «Соняшник»

Прочитайте. Визначте стиль кожного висловлювання.

4. — *Сусідко! Гей, сусідко! Чому ви не поставите між соняшників опудало? Горобці ж насіння повипивають!*
— *А нащо опудало? Я сама цілісінький день на городі.*

Роздивіться зображення соняшників. Яке з них є найдоречнішим для ілюстрування тексту кожного стилю?

1. Науковий

2. Художній

3. Публіцистичний

4. Розмовний

*Завдання. Складіть і напишіть текст
«Квітка, що схожа на сонце». У тексті
обов'язково має бути зачин і кінцівка.*

